

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 44/2010 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om mätinstrument

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 november 2010 en proposition med förslag till lag om mätinstrument (RP 241/2010 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Veli Viitala, arbets- och näringsministeriet
- jurist Mika Hakamäki, Konsumentverket

- överdirektör Timo Hirvi, mätteknikcentralen
- överingenjör Tuomo Valkeapää, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- ledande expert Mauri Nyqvist, Inspecta Tarkastus Oy
- ekonomisk expert Martti Luukko, Finlands Konsumentförbund r.f.
- ordförande Seppo Sintonen, Tori- ja Markkina- ja Keskusjärjestö ry.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen en lag om mätinstrument.

Syftet med lagen är att säkerställa att mätinstrumentens funktion, mätmetoderna och mätresultaten är tillförlitliga. Lagen fungerar som allmän mättningsförfattning i Finland. Den ersätter justeringslagen som har varit i kraft sedan 1965.

I lagen föreskrivs det om de krav som ska ställas på mätinstrument och mätmetoder och om åtgärderna för att säkerställa att de överensstämmer med kraven, när ett mätinstrument eller en metod används för mätning. Inom näringsverksamhet är det fråga om att bestämma priset på en vara eller tjänst eller någon annan ekonomisk fördel enligt mätresultaten. Vid förbrukningsmätning bestäms priset på använt vatten, gas, elenergi eller värmeenergi eller någon annan ekonomisk fördel utifrån mätresultaten. Mätningen

kan också hänföra sig till allmän hälsa och säkerhet, t.ex. vägning av en patient vid hälso- och sjukvård eller mätningar som hänför sig till övervakning av trafiksäkerheten. Lagen ska också tillämpas när en myndighet eller en med myndighet jämförbar aktör fattar beslut som baserar sig på ett mätresultat. Lagen tillämpas på icke-automatiska vågar i vissa situationer. Den innehåller dessutom bestämmelser om innehållsmängden i förpackade produkter och färdigförpackningar samt om verifiering av bestämningen av volymen på flaskor som tjänar som mätbehållare.

Det föreslås att i lagen införs bestämmelser om utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av mätinstrument, bedömning och visande av mätinstrumentens överensstämmelse med kraven, märkningar och anvisningar för

mätinstrument samt service av mätinstrument. Tillsynen över efterlevanden av lagen ska utövas av Säkerhetsteknikcentralen och regionförvaltningsverken. I lagen föreslås också bestämmelser om marknadskontrollen av mätinstrument genom att föreskriva om tillsynsmyndigheternas befogenheter och tillsynsmetoder. Dessutom föreslås lagen innehålla bestämmelser om besiktning av mätinstrument. Lagen föreslås också innehålla bestämmelser om tvångsmedel och straff vid förseelser.

Tillverkaren av mätinstrumentet, den auktoriserade representanten, den som släpper ut mätin-

strumentet på marknaden, importören, distributören, näringsidkaren eller den som tar mätinstrumentet i bruk ska ansvara för att mätinstrumentet stämmer överens med kraven i den föreslagna lagen.

Genom den föreslagna lagen görs inte några större innehållsmässiga eller principiella ändringar i bestämmelserna.

Genom den föreslagna lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om mätinstrument.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juli 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagen godkänns med vissa tekniska ändringar.

Genom lagen genomförs de relevanta EU-direktiven och harmoniseras merparten av de tekniska krav på mätinstrument som ingår i tillämpningsområdet. Däremot regleras användningen av mätinstrument nationellt.

Mätinstrumentens funktion samt tillförlitliga mätmetoder och mätresultat kan ha stora samhälleliga effekter och spela en stor roll för konsumenterna. Inom näringslivet bestäms priset på en produkt eller en tjänst utifrån mätresultaten. Med till exempel mätning av energi- och vattenförbrukningen kan de ekonomiska effekterna av förbrukningen följas upp och förbrukningen regleras genom ändrade konsumtionsmönster. Lagen preciserar och samordnar kraven på mätinstrument vid mätningar som utförs av myndigheter, bland annat polisen. I sådana fall är tillförlitliga mätningar av största vikt för kundens rätts-säkerhet. De lagstadgade kraven ska också tillämpas på mätinstrument och mätmetoder vid mätningar för allmän hälsa och säkerhet. Analys av avgaser är ett exempel sådana mätningar. Medicintekniska produkter ingår inte i tillämpningsområdet utan de regleras genom andra bestämmelser och övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).

För konsumenten är det också av betydelse att den gällande lagen har exakta bestämmelser om hur innehållet i förpackade produkter ska mätas. Förpackningens vikt får inte ingå i innehållsmängden.

Lagen behåller traditionen att fasta produkter från början av producentkedjan i torghandel och liknande också får säljas i volymmått, bland annat potatis per kappe och bär per liter.

Detaljmotivering

18, 19, 21, 27, 34, 46 och 47 §. Säkerhetsteknikcentralen ombildades till Säkerhets- och kemikalieverket genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 2011 (1261/2010). Därför inför utskottet det nya namnet i lagförslaget.

19 §. *En servicefirmas förseglingsrätt.* Paragrafen föreskriver om godkännande och villkoren för godkännande av servicefirmor som utför verifieringar och förseglingar. I 5 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning.

Enligt 80 § i grundlagen ska grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Följaktligen ändrar utskottet 4 mom. för att bestämmelserna om övervakningen av servicefirmor och rätten att införa inskränkningar och villkor för att utföra verifieringar och för-

seglingar ska vara mer exakta. Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet.

I 5 mom. inskränker utskottet bemyndigandet att utfärda förordning så att det genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om förfarandet för att ansöka om godkännande av ett serviceförmor.

24 §. *Innehållsmängden i en förpackning med standardinnehåll.* I 1 mom. stryker utskottet en hänvisning till handels- och industriministeriets beslut om färdigförpackningar (179/2000) som inte passar in i författningshierarkin.

31 §. *Det anmälda organets och besiktningsorganets uppgifter.* Utskottet kompletterar 2 mom. med att de organ och besiktningsorgan som är med och bedömer överensstämmelse med kraven är skyldiga att utfärda ett intyg över bedömningen. Enligt 51 § får omprövning begäras i ett beslut från ett organ eller ett besiktningsorgan. Besluten får också överklagas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om mätinstrument

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1—6 §
(Som i RP)

2 kap.

Utsläppande på marknaden och ibruktagande av ett mätinstrument

7—12 §
(Som i RP)

3 kap.

Användningen av ett mätinstrument

13—17 §
(Som i RP)

4 kap.

Service av ett mätinstrument

18 §

Verifiering av tillförlitligheten i samband med servicen av ett mätinstrument

Den tillförlitliga funktionen hos ett servat mätinstrument ska verifieras i enlighet med 15 § innan det tas i bruk på nytt. En åtgärd som ersätter verifieringen kan även utföras av en servicefirma som avses i 19 § och som har godkänts av *Säkerhets- och kemikalieverket*, varvid den följande verifieringen under användningstiden ska göras innan den pågående tidsfristen löper ut.
(2 mom. som i RP)

19 §

En servicefirmas förseglingsrätt

Säkerhets- och kemikalieverket kan godkänna en servicefirma för att utföra verifieringar enligt 18 § och förseglingar enligt 10 § 1 mom.

(2 mom. som i RP)

Servicefirman ska ansöka om sådant godkännande som avses i 1 mom. hos *Säkerhets- och kemikalieverket*. I ansökan ska redogöras för uppfyllandet av de krav som föreskrivs i 2 mom.

I sitt beslut om godkännande fastställer *Säkerhets- och kemikalieverket* de arrangemang som sammanhänger med övervakningen av servicefirman. *I förekommande fall kan verket införa begränsningar och ställa villkor som gäller personal, instrument, anordningar och redskap samt system eller ansvariga personer inom verifierings- och förseglingsverksamheten*. Beslutet kan meddelas för viss tid.

Närmare bestämmelser om ansökan om godkännande av en servicefirma för ett mätinstrument (*utesl.*) och om de uppgifter och utredningar som ska företeas i ansökan (*utesl.*) får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §
(Som i RP)

21 §

Servicefirmans ansvariga person

En servicefirma ska i sin tjänst ha en utsedd ansvarig person som ska se till att firman verkar i enlighet med bestämmelserna och de villkor som *Säkerhets- och kemikalieverket* har ställt.

(2 och 3 mom. som i RP)

5 kap.

Förpackade produkter och volymmärkta flaskor

22 och 23 §
(Som i RP)

24 §

Innehållsmängden i en förpackning med standardinnehåll

I ett tillverkningsparti ska den genomsnittliga innehållsmängden i förpackningar med standardinnehåll vid förpackningstidpunkten vara minst densamma som den nominella mängden. (*Utesl.*)

(2 mom. som i RP)

(Ändringen påverkar inte den svenska lagtexten.).

25 och 26 §
(Som i RP)

6 kap.

Anmälda organ och besiktningsorgan

27 §

Utseende av ett anmält organ och godkännande av ett besiktningsorgan

(1 mom. som i RP)

Säkerhets- och kemikalieverket godkänner besiktningsorganen på ansökan.

(3 mom. som i RP)

28—30 §
(Som i RP)

31 §

Det anmälda organets och besiktningsorganets uppgifter

(1 mom. som i RP)

Ett anmält organ eller ett besiktningsorgan kan till sin hjälp utnyttja utomstående provnings- och besiktningstjänster eller andra tjänster, om den utomstående tjänsteleverantören uppfyller kraven i 30 §. De anmälda organen och *besiktningsorganet* ansvarar *också* för de åtgärder som de har låtit utföra hos utomstående och *ska utfärda intyg över* bedömning av överensstämmelsen med kraven i dess helhet.

(3 mom. som i RP)

32 §
(Som i RP)

7 kap.

Tillsyn

33 §
(Som i RP)

34 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevanden av denna lag utövas av *Säkerhets- och kemikalieverket* och regionförvaltningsverken.

Säkerhets- och kemikalieverket styr och för-
enhetligar tillsynsmyndigheternas verksamhet
vid tillsynen över att denna lag följs.

(3 mom. som i RP)

35—40 §
(Som i RP)

8 kap.

Förbud och begränsningar

41—45 §
(Som i RP)

46 §

*Att återkalla utseende av ett anmält organ och
godkännande av ett besiktningsorgan*

Om ett anmält organ eller ett besiktningsor-
gan inte längre uppfyller de förutsättningar som
föreskrivs i 30 § eller inte följer de krav, be-
gränsningar eller villkor som har ställts i det be-
slut som avses i 28 § eller handlar i strid med 32
§ eller annars i strid med bestämmelserna, ska

arbets- och näringsministeriet och på motsvaran-
de sätt *Säkerhets- och kemikalieverket* ge det en
frist för att rätta till saken. Arbets- och närings-
ministeriet ska återkalla beslutet att utse organet
och *Säkerhets- och kemikalieverket* ska återkal-
la sitt godkännande, om organet inte har av-
hjälpt bristen inom utsatt tid och bristen är vä-
sentlig eller allvarlig.

(2 mom. som i RP)

47 §

Att återkalla en servicefirmas förseglingsrätt

Om en servicefirma inte uppfyller de förut-
sättningar som föreskrivs i 19 § eller inte följer
de krav, begränsningar eller villkor som har
ställts i ett beslut som avses i 19 § 3 mom. eller
handlar i strid med 20 § eller annars i strid med
bestämmelserna, ska *Säkerhets- och kemikalie-
verket* ge den en frist för att rätta till saken. *Ver-
ket* ska återkalla sitt godkännande, om service-
firman inte har avhjälpt missförhållandet inom
utsatt tid och bristen är väsentlig och allvarlig.

9 kap.

Tvångsmedel och påföljder

48 och 49 §
(Som i RP)

10 kap.

Överklagande

50 och 51 §
(Som i RP)

11 kap.

Särskilda bestämmelser

52—54 §
(Som i RP)

12 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

55—58 §
(Som i RP)

Helsingfors den 4 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Mauri Salo /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd
Eero Lehti /saml

Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Oras Tynkkynen /gröna
Markku Uusipaavalniemi /saf
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Antti Vuolanne /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.